

SÆRSKILT TILRETTELEGGING AV EKSAMEN

Etter drøfting med de fylkestillitsvalgte i møte 3. februar 2010, fastsetter fylkesopplæringssjefen vedlagte retningslinjer om særskilt tilrettelegging av eksamen.

Forskrift til opplæringsloven:

§ 3-32. Særskild tilrettelegging av eksamen

Elevar og privatistar med behov for særskild tilrettelegging skal kunne få lagt forholda til rette slik at dei kan få vist kompetansen sin ut frå kompetansemåla i fag i læreplanverket. Tiltaka må vere tilpassa behova til eleven og privatisten så langt råd er.

Tiltaka må ikkje føre til at eleven eller privatisten får fordelar framfor andre som ikkje får tilrettelegging ved eksamen. Tilrettelegginga må heller ikkje vere så omfattande at eleven eller privatisten ikkje blir prøvd i kompetansemåla i fag i læreplanverket. Der det i kompetansemåla er kravd skriftlege, munnlege eller praktiske ferdigheiter, er det ikkje høve til å leggje til rette eksamen slik at desse ferdigheitene ikkje blir prøvde, når slik prøving er fastsett i eksamensforma for faget.

Rektor avgjer etter søknad kva for ordningar som skal nyttast for elevar. Avgjerda til rektor er eit enkeltvedtak som kan påklagast til fylkesmannen. Rektor kan krevje uttale frå ein sakkunnig instans. Særskild tilrettelegging av eksamen krev ikkje vedtak om spesialundervisning.

Privatistar må leggje fram ein sakkunnig uttale. Fylkeskommunen avgjer kva slags ordningar for tilrettelegging som skal nyttast. Avgjerda til fylkeskommunen er eit enkeltvedtak som kan påklagast til fylkesmannen.

Hvordan/ hva som er tillatt å tilrettelegge i de enkelte fagene.

Enkelte fag har fått presiseringer fra Utdanningsdirektoratet:.

Udir-5-2009 Særskilt tilrettelegging av sentralt gitt skriftlig eksamen i matematikk, kjemi,

fysikk og biologi

Rundskriv | Publisert: 30.01.2009 Sist endret: 30.01.2009

Utdanningsdirektoratet vil her publisere retningslinjer for særskilt tilrettelegging og presisere om bruk av hjelpemidler i Del 1 av todelt sentralt gitt skriftlig eksamen.

Utdanningsdirektoratet er delegert myndighet til å fastsette hvilke hjelpemidler som er tillatt ved eksamen.[1]

Særskilt tilrettelegging av eksamen reguleres av forskrift til opplæringsloven §§ 3-20 og 4-24. Forskriften fastsetter at rektor fatter vedtak om særskilt tilrettelegging av sentralt gitt skriftlig eksamen.

Eksamensmodellen for matematikk, kjemi, fysikk og biologi i Kunnskapsløftet er todelt. Del 1 skal besvares kun ved bruk av vanlige skrivesaker, passer, linjal og vinkelmåler. I Del 2 er alle hjelpemidler tillatt med unntak av Internett og andre verktøy som tillater kommunikasjon.

I Del 1 av todelt eksamen er det ikke tillatt å tilrettelegge med eller bruke PC med tilhørende

digital programvare, lommeregner eller andre digitale hjelpemidler, ordbøker eller formel- og regelbøker eller noen andre hjelpemidler enn de som er presisert over.

Særskilt tilrettelegging skal ikke på noen måte utvide hjelpemiddelspekteret i Del 1 av todelt eksamen.

Særskilt tilrettelegging av både Del 1 og Del 2 ved sentralt gitt skriftlig eksamen i fag med todelt modell kan være

- utvidet tid, normalt inntil 1 time, fordelt på ca 25 minutter og 35 minutter i forhold til beregnet varighet av Del 1 og Del 2,
- opplesing av eksamensoppgaven,
- skrivehjelp,
- forstørret skrift,
- ekstra belysning,
- lyd-CD,
- eventuelt andre lignende tiltak.

Døve og sterkt tunghørte elever kan bruke en DVD-utgave av eksamensoppgaven med tegnspråk. Blinde og svaksynte elever kan få tilpasset noe av eksamensoppgaven etter nærmere avtale med Utdanningsdirektoratet.

Retningslinjene som her er gitt gjelder for alle eksamenskoder som har en todelt eksamensordning i Kunnskapsløftet, både i grunnskole og i videregående opplæring.

[1] Brev fra Kunnskapsdepartementet datert 04.07.2007 om Delegasjon av myndighet etter opplæringsloven, privatskoleloven og forskrifter gitt med hjemmel i disse lovene

Særskilt tilrettelegging av skriftlig eksamen i norsk og andre språkfag:

Skriftlig eksamen må gjennomføres skriftlig, og besvarelsen skal sendes til sensur.

Tilrettelegging kan være:

- Utvidet tid (normalt inntil 1t).
- Opplesing av oppgaven
- Opplesning av besvarelsen og muligheter for å korrigere den (enten ved hjelp av dataprogram eller person)
- Få forklart ord og uttrykk i oppgaveteksten
- Forstørret skrift
- Ekstra belysning
- Lyd-CD

- Utvidet ordrettingsprogram
- Eget rom – hvis mulig

Muntlige eller muntlig-praktisk eksamen:

Tilrettelegging kan være:

- Utvidet forberedelsestid (Hvis forberedelsen er 2 dager, får en ikke utvidet tid. Er forberedelsen 40 min, kan den utvides til 60 min)
- Utvidet eksamenstid (30 min eksamenstid kan utvides til 45 min, 45 min eksamenstid kan utvides til 65 min)
- Opplesning av oppgaven
- Forstørret skrift
- Ekstra belysning
- Lyd-CD

Allergi:

- En generell legeattest om allergi gir normalt ikke grunnlag for forlenget eksamenstid. Dette skyldes at dagens medikamenter, i motsetning til tidligere, demper allergireaksjonene uten å gi særlig bivirkninger.
- En legeattest som skal følge søknaden om forlenget tid p.g.a. allergi, må inneholde opplysninger om hvilken årstid eksaminanden er mest plaget av allergi, og om eksaminanden bruker medikamenter som nedsetter hans/hennes yteevne.
- Lege må anbefale utvidet tid på legeattesten på grunn av medisinerings.